

Behandeling Ginfie 11-07-2023
RIB 23.081

Aan de rekenkamer

Datum	6 juli 2023	Ons kenmerk	237480
Burgerservicenummer		Uw kenmerk	
Bijlage(n)		Behandeld door	Guido Bik
Onderwerp	Bestuurlijke reactie Rekenkamerrapport Zeist Energienutraal	Portefeuillehouder	Burgemeester Janssen

Geachte rekenkamer,

In deze brief geven wij onze bestuurlijke reactie op het Rekenkamerrapport: 'Zeist Energienutraal' die op 25 mei 2023 is gepubliceerd binnen de gemeente Zeist. Tevens is er op 6 juni een gesprek geweest tussen het college en de rekenkamer waarbij het rapport mondeling is toegelicht en besproken.

Inleiding rekenkamerrapport

De gemeente Zeist komt steeds meer terecht in de uitvoeringsfase van de energietransitie. De rekenkamer heeft daarom gemeend – ook met het oog op de energiecrisis – dat het juist nu cruciaal is om de energietransitie te onderzoeken. Uitkomsten van het onderzoek kunnen dan mogelijk waardevol zijn bij de verdere uitvoering van de energietransitie. Doel van het onderzoek is om te toetsen of de doelen van de energietransitie haalbaar zijn en leiden tot maatschappelijk gewenst uitkomsten. In het onderzoek zijn de routekaarten Nieuwe Energie uit 2019 en de geactualiseerde versie van november 2022 (nagenoeg gelijk aan de routekaart 2023) met elkaar vergeleken. Daarbij ligt de focus op twee van de vijf actielijnen: Warme wijken en Duurzame bronnen, gezien de directe, praktische impact op de inwoners van Zeist. Voor het onderzoek zijn bij de gemeente Zeist en stakeholders interviews afgenomen en beleidsdocumenten onderzocht. Daarnaast is er een kwantitatieve analyse en prognose gemaakt op basis van de geplande acties.

Eerste reactie college

Wij willen de rekenkamer bedanken voor dit heldere rekenkamerrapport 'Zeist Energienutraal' en het positieve gesprek hierover. Ook waarderen wij de betrokkenheid van een jongere inwoner van Zeist bij de totstandkoming van het rapport als zeer positief. Uit het rapport volgen bruikbare aanbevelingen en tevens blijkt eruit een welkome waardering voor wat er wordt bereikt in Zeist. Doordat het onderzoek zich specifiek richt op de haalbaarheid, het maatschappelijk effect en een heldere externe analyse geeft van het gevoerde beleid, biedt het rapport een waardevol aanvullend perspectief op de opgave. Bij het ontwerp van het onderzoek is ambtelijke afstemming gezocht. Dit heeft onder andere geleid tot het besluit om ook de actualisatie van de Routekaart Nieuwe energie mee te nemen in de analyse. Het rapport is daardoor nog beter bruikbaar. In de verdere uitvoering van de energietransitie zal dan ook dankbaar gebruik worden gemaakt van het rapport. Wij kunnen ons vinden in onderstaande conclusies en aanbevelingen in het rapport

en plaatsen tevens een enkele kanttekening.

Conclusies rekenkamerrapport

Conclusies rekenkamerrapport:

1. De doelen voor de actielijn Warme wijken zijn theoretisch haalbaar, maar voor 2030 erg ambitieus.
2. De doelen voor de actielijn Duurzame bronnen lijken voor 2030 onhaalbaar en voor 2050 is de haalbaarheid zeer onzeker. Dit vraagt om een fundamentele herbezinning.
3. Er is voldoende aandacht voor de sociale impact van de energietransitie, maar aanvullend beleid is nodig.
4. De huidige formulering van de doelen vormt niet de optimale basis om de energietransitie in de gemeente Zeist te sturen.
5. Desalniettemin heeft de gemeente Zeist in meerdere opzichten een sterke uitgangspositie voor een succesvolle energietransitie (dankzij haar initiatiefrijke inwoners en actieve maatschappelijke organisaties in combinatie met een heldere beleidsvisie en bijpassende beleidsregels).

Aanbevelingen rekenkamerrapport aan de gemeenteraad

1. Evalueer de doelen en stel deze waar nodig bij
2. Ontwikkel een nieuwe strategie voor het bereiken van de duurzame opwekdoelen.

Reactie college op de conclusies

Over de aanbevelingen aan de raad doen wij vanzelfsprekend geen uitspraken. Procesmatig kunnen we wel aangeven dat de routekaart elke vier jaar geactualiseerd wordt en dat er na twee jaar (dus in 2025) een voortgangsdocument is toegezegd. Daarbij zal dankbaar gebruik worden gemaakt van de analyses van de rekenkamer. Ook blijven wij met de raad in gesprek over mogelijkheden voor duurzame opwek in het kader van de RES. De herbezinning op de doelen in duurzame opwek, komt daarbij aan de orde.

Bij de vaststelling van de geactualiseerde routekaart is door de raad gevraagd om de acties uit de verschillende actielijnen te concretiseren en SMART(er) te maken. We hebben toegezegd dit uit te werken en de raad hierover in kwartaal 3 van 2023 te informeren. We zullen daarbij gebruik maken van de aandachtspunten zoals genoemd in het rekenkamerrapport.

Aanbevelingen rekenkamerrapport aan het college

3. Bouw aan een robuuste gemeentelijke organisatie voor de energietransitie.
4. Zet in op een integrale aanpak, maar lever daarbij wel maatwerk.
5. Creëer een beleidskader voor de monitoring en evaluatie van acties, gekoppeld aan de doelen.
6. Onderzoek kansen om te innoveren op het gebied van energieopslag en vraagsturing.

Reactie college op de aanbevelingen

Wij omarmen de aanbevelingen aan het college. We herkennen de noodzaak om de inzet op de energietransitie beter te borgen in de organisatie en robuuster te maken. Het bereiken van de klimaatdoelen vraagt heldere sturing en (ook) veel creativiteit, flexibiliteit en voortdurende adaptatie. De verschillende aanbevelingen sluiten in onze optiek als volgt aan op lopende processen in de energietransitie:

- (Aanbeveling 3.) We geven hier op korte termijn de eerste invulling aan door de opgaven van de energietransitie structureel in de organisatie te beleggen met de start van een nieuw team in de lijn. Wij komen in een volgende fase van de energietransitie en hier past borging van de programma-activiteiten in de lijn bij. Vanaf 2023 ontvangen we als gemeente ook extra middelen van het rijk waardoor uitbreiding van de capaciteit mogelijk is.
- (Aanbeveling 4.) Ook ons inziens is een integrale aanpak essentieel bij de energietransitie. De technische, organisatorische en sociale aspecten van deze grote opgave zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Juist op die verwevenheid met het sociale aspect gebeurt veel in Zeist. Zowel in de aanpak van energiearmoede als in het faciliteren van inwoners die aan de slag willen met klein

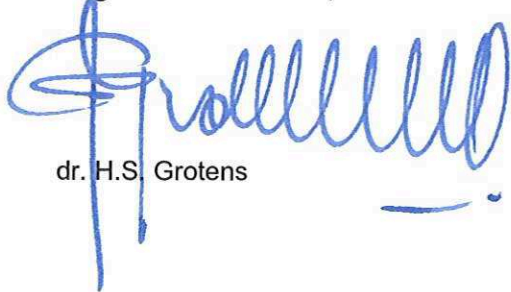
collectieve oplossingen (zoals een gezamenlijke warmtepomp voor woningen aan een plein). De aanbeveling dat we daarin als gemeentelijke organisatie (nog) integraler te werk kunnen gaan om meer synergie te bereiken, nemen we ter harte. Het borgen van de inzet op de energietransitie in de lijn is ook hierbij belangrijk.

- (Aanbeveling 5.) Het rapport becijfert het effect van de in de routekaart aangekondigde acties en formuleert een subdoel per actielijn. Dit is behulpzaam in de verdere uitwerking van de actiepunten uit de Routekaart naar mijlpalen en meetbare doelen. Zoals gezegd zullen wij in kwartaal 3 van 2023 de raad informeren over het verder concretiseren van mijlpalen en de monitoring hierop.
- (Aanbeveling 6.) Ruimte voor innovatie en experimenten met opslag zit nu al in onze aanpak en blijven we continueren.

Wij willen u nogmaals bedankt voor het aangeboden rapport en kijken uit naar de verdere samenwerking in het kader van dit rapport en toekomstige rapporten.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Zeist,

de gemeentesecretaris,

dr. H.S. Grotens

de burgemeester,

drs. J.J.L.M. Janssen

